

การวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากหนังสือเชิงจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตนเอง เรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน”

An Analysis of Translation Editing and Translation Process of the Self-help Psychology Book “Notes from a Friend”

ไพริน กันภัย

สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประเภทของการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในงานแปลจากหนังสือเชิงจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตนเอง เรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน” แปลโดยพันโท อานันท์ ชินบุตรและวารุณี เดชสกุลฤทธิ์ จากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง “Notes from a Friend” ที่เขียนโดย แอนโทนี ร็อบบิ้นส์ ซึ่งเป็นกรวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการศึกษาผู้วิจัยเลือกข้อความจากบทแปลภาษาไทยจำนวน 20 ตัวอย่างเพื่อทำการวิเคราะห์ โดยใช้หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทการปรับบทแปลของสัจฉวี สายบัว (2550) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การปรับระดับคำ และการปรับระดับโครงสร้างภาษา ผลการวิเคราะห์การปรับบทแปลระดับคำพบว่าการปรับบทแปลครั้งนี้คือ 1) การเติมคำอธิบาย 2) การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ 3) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ 4) การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป ส่วนผลการวิเคราะห์การปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษาพบว่าการปรับบทแปลครั้งนี้ 1) ระดับเสียง 2) ระดับประโยค (การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี การปรับเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ การปรับรูปกรรตุวาทและกรรมวาท การเพิ่มคำและละคำในประโยค)

จากการปรับบทแปลทั้งสองระดับสามารถสรุปได้ว่า การปรับบทแปลระดับคำที่พบมากที่สุด คือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป ร้อยละ 34.28 และการปรับบทแปลระดับคำที่พบน้อยที่สุด คือ ตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ ร้อยละ 17.14 ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษาที่พบมากที่สุด คือ การปรับระดับประโยค ประเภทการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี ร้อยละ 50 และการปรับบทแปลระดับประโยคที่พบน้อยที่สุดในจำนวนที่เท่ากัน คือ การปรับเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ และการปรับการใช้กรรตุวาท และกรรมวาท ร้อยละ 7.14 สำหรับการวิเคราะห์การแปลด้วยการปรับบทแปล พบว่าผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความเพื่อให้ภาษาที่ใช้เป็นธรรมชาติ เข้าถึงผู้อ่านและเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

คำสำคัญ: การปรับบทแปล กลวิธีการแปล หนังสือเชิงจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตนเอง

Abstract

The aim of this research was to study the type of translation editing and translation processes of the self-help psychology book "Notes from a Friend." by Anthony Robbins and translated by Lt. Col. Anon Chinnabuch and Varanee Deetsakullit. This research was quantitative in nature based on qualitative data.

To begin the process, the researcher selected 20 texts to analyze. The principles of translation editing by Sanchawi Saibua (2550) was used as the analyzing framework. The findings were classified into two levels: the adjustment at the word level and one at the language structure level. The adjustment at the word level included 1) adding lexical explanation, 2) using phrases or sentences instead of words, 3) adding connective groups of thoughts, 4) deleting words and idioms. The adjustment at the language structure level included 1) phonological level (transliteration) 2) sentence structure level: rearranging of word order in sentence or phrase, reducing sentence into phrase and expanding phrase into sentence, modifying negative sentences into affirmative sentences, adjusting active and passive voice, adding and deleting of words in sentences.

The summary of the findings showed that the adjustment at the word level in terms of deleting words and idioms were used most frequently (34.28%) and adding connectives to groups of thoughts were found the least (17.14%), whereas rearranging of word order in a sentence or phrase at the language structure level was used most frequently (50%) and reducing sentences into phrases and expanding phrases into sentences, modifying negative sentences into affirmative sentences, and adjusting active and passive voice were used the least (7.14%). Furthermore, free translation was also used mostly in this translated work.

Keywords: translation editing, strategies in translation, self-help psychology book

1. บทนำ

การปรับบทแปลเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการแปลหนังสือจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ถูกต้องได้ การปรับบทแปลที่เหมาะสมจะสามารถสื่อความหมายของเนื้อเรื่องได้ดีที่สุด ช่วยทำให้ได้บทแปลที่สละสลวย เป็นธรรมชาติ และเข้าใจง่ายขึ้น และผู้แปลที่ดี

ควรปรับบทแปลต่อเมื่อมีความจำเป็น และไม่แก้ไขตามความพอใจของตนเอง โดยต้องคำนึงเสมอว่าจุดมุ่งหมายของการปรับบทแปลนั้นคือได้ฉบับแปลที่สื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับ (สัญญาวิ, 2550)

หนังสือแปลเชิงจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตนเอง มักจะได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงาน จากสาเหตุนี้ จึงทำให้ผู้แปลเกิดความต้องการ

แปลหนังสือประเภทนี้มากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะแปลจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษซึ่งจะมีเนื้อหาสาระที่ชวนติดตาม และจัดอันดับว่าเป็นหนังสือขายดีอีกด้วย โดยลักษณะการแปลหนังสือประเภทนี้มักเป็นการแปลแบบเอาความ (free translation) ดังนั้น จึงสังเกตเห็นปัญหาและรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการปรับบทแปล

สาเหตุที่ผู้ศึกษาเลือกหนังสือเชิงจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตนเอง เรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน” มาศึกษาการปรับบทแปลนั้น ประการแรกคือหนังสือแปลเล่มนี้เป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ซึ่งเขียนโดยแอนโทนี่ ร็อบบินส์ ผู้มีชื่อเสียงโด่งดังทางด้าน การสร้างแรงจูงใจที่สอนปรัชญาการดำรงชีวิต การสร้างความสุข ความสำเร็จ รวมถึงพลังแห่งการคิดบวก ประการที่สองคือ ผู้แปลต้องการศึกษางานวิจัยในเชิงลึกว่าถ้าหากเป็นการแปลในเชิงจิตวิทยา การพัฒนาตนเองแล้ว จะมีการวิเคราะห์การปรับบทแปลในลักษณะใด และประการสุดท้ายคือ เนื้อหาและภาษาที่ผู้แปลได้แปลเป็นภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย สามารถเข้าถึงอรรถรสของงานแปลได้เป็นอย่างดี ประกอบกับมีความเพลิดเพลินในการอ่านเป็นอย่างมาก ซึ่งคาดว่ามันน่าจะเหมาะสำหรับนำมาศึกษาวิเคราะห์การปรับบทแปลได้เป็นอย่างดี และก็หวังว่าผลที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจอาชีพการแปล และผู้ที่ต้องการจะศึกษาต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้ ในการแปลหนังสือ เรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน”

3. วิธีการดำเนินการศึกษา

3.1 การเลือกข้อมูล ผู้ศึกษาได้เลือกหนังสือเชิงจิตวิทยา เพื่อการพัฒนาตนเอง ฉบับภาษาอังกฤษ เรื่อง “Notes from a Friend” ที่เขียนโดย แอนโทนี่ ร็อบบินส์ (2001) และฉบับแปลภาษาไทยโดย พันโทอานันท์ ชินบุตรและ วารุณี เดชสกุลฤทธิ์ (2545)

3.2 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้ศึกษาได้อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับสำนวนภาษาของผู้แต่ง จนเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่อง และสำหรับภาษาฉบับแปลภาษาไทย ผู้ศึกษาก็ได้อ่านตลอดทั้งเรื่อง เช่นเดียวกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และทำความเข้าใจในการจัดประเภทการวิเคราะห์ต่อไป

3.3 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์การปรับบทแปล ดังต่อไปนี้

3.3.1 ความหมายของการแปล คือ กระบวนการถ่ายทอดความหมายของเนื้อความในภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาฉบับแปล โดยคงความหมายเดิมของต้นฉบับอย่างครบถ้วน (ปฐมา, 2545)

3.3.2 หลักการแปลที่ดี ผู้แปลต้องศึกษา

คำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ สถานการณ์ในการสื่อสารนั้นๆ และลักษณะทางวัฒนธรรมของภาษาในต้นฉบับ แล้วจึงวิเคราะห์ต้นฉบับเพื่อให้เข้าใจความหมาย จากนั้นจึงนำเสนอความหมายเดียวกันกับที่ปรากฏในต้นฉบับ (Lason, 1984) และอาจกล่าวได้ว่างานแปลที่คงความหมายต้นฉบับได้ครบถ้วนถูกต้องถือว่าเป็นงานแปลที่ดี (สัจฉริ, 2550)

3.3.3 กระบวนการแปล คือการวิเคราะห์ความหมายของต้นฉบับ ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างไวยากรณ์ คำศัพท์ ตลอดจนวัฒนธรรม เพื่อให้เข้าใจความหมายได้ชัดเจนซึ่ง

จะช่วยให้ถ่ายทอดภาษาในฉบับแปลเป็นไปอย่างถูกต้อง โดยจะต้องคำนึงถึงทำนองการเขียนของฉบับแปลต้องเทียบเคียงได้กับต้นฉบับ โดยต้องรักษาความหมายเดิมตลอดจนอรรถรสของภาษาต้นฉบับ

3.3.4 กลวิธีการแปล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การแปลตรงตัว จะทำให้ผู้อ่านมองเห็นลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ การใช้คำ และความหมายจากต้นฉบับในฉบับแปล และการแปลแบบเอาความ เป็นการแปลที่มุ่งสื่อความหมายของต้นฉบับไปสู่ผู้อ่าน โดยเน้นความเข้าใจเป็นหลักสำคัญ

3.3.5 การปรับบทแปล แบ่งได้ 2 ระดับคือ 1) การปรับระดับคำ ประกอบไปด้วย การเติมคำอธิบาย การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ การใช้ คำอ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป 2) การปรับระดับโครงสร้างภาษา ประกอบไปด้วย ระดับเสียง ระดับโครงสร้างของคำ ระดับประโยค (การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยค หรือวลี การปรับเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ การปรับการใช้กรรตุวาท และกรรมวาท การเพิ่มและลดคำในประโยค) การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค

อีกทั้งยังศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับบทแปล เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตการศึกษาครั้งนี้

3.4 การรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้อ่านเรื่องราวทั้งหมดทั้งต้นฉบับ “Notes from a Friend” และฉบับแปล “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน” ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 11 บท รวมถึงบทกล่าวนำที่มีย่อหน้าทั้งหมด 241 ย่อ

หน้า และผู้ศึกษาได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยเลือกจาก ย่อหน้าที่ 1, 10, 20 ... ซึ่งมีช่วงระยะห่างนับ 10 จะทำให้ได้ตัวอย่างออกมาจำนวน 20 ตัวอย่าง และทำการรวบรวมตัวอย่างเตรียมความพร้อมเพื่อนำมาวิเคราะห์ในการปรับบทแปลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อความ 20 ตัวอย่างตามที่ได้สุ่มมาแล้ว ผู้ศึกษาได้นำตัวอย่าง โดยมีเหล่านั้นมาวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปล ขึ้นตอนดังต่อไปนี้

3.5.1 นำตัวอย่างย่อหน้าที่ได้มาวิเคราะห์ การปรับบทแปลโดยใช้หลักเกณฑ์ของสัญจวิ สายบัว (2550) เป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์ ซึ่งจำแนกเป็น 2 ระดับ คือ การปรับระดับคำ และการปรับระดับโครงสร้างภาษา ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้นในหัวข้อการปรับบทแปล

3.5.2 นำตัวอย่างที่ได้มาวิเคราะห์หลักวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับสู่ภาษาฉบับแปล ซึ่งแบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภท คือ การแปลแบบตรงตัวและการแปลแบบเอาความ

4. ผลการศึกษา

จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลหนังสือเชิงจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตนเองเรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน” แปลโดย อานันท์และ วารุณี (2545) จากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง “Notes from a Friend” ที่เขียนโดย ร็อบบินส์ (2001) ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาตามประเภทการปรับบทแปลและกลวิธีการแปล โดยเรียงลำดับที่พบมากที่สุดไปสู่ลำดับที่พบน้อยที่สุดดังนี้

4.1 การปรับบทแปลระดับคำ

อันดับที่ 1 การปรับระดับคำ ประเภทการตัดคำ หรือสำนวนทิ้งไป พบมากที่สุด ร้อยละ 34.28 ได้แก่ ตัวอย่างที่ 1,3,6,7,11,12,15,16,17,18,19,20

ตัวอย่างเช่น ในภาษาต้นฉบับข้อความว่า “a loud and unexpected knock at the door! ผู้แปล ได้ตัดคำว่า “unexpected” ทิ้งไป ดังนั้นในภาษาแปลจะได้ข้อความใหม่ว่า “มีเสียงดังขึ้นที่ประตู” จะสังเกตได้ว่าถึงแม้จะได้ทำการตัดคำทิ้งไปแล้วก็ไม่ทำให้ความหมายและสาระสำคัญของต้นฉบับเสียไป อีกทั้งยังทำให้ข้อความมีความกะทัดรัดฟังแล้วสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี

อันดับที่ 2 การปรับระดับคำ ประเภทการใช้วลี หรือประโยคแทนคำ ร้อยละ 28.57 ได้แก่ ตัวอย่างที่ 1,3,4,8,10,13,15,16,18,20

ดังตัวอย่างเช่น “discarded” มีความหมายตามพจนานุกรมว่า “throw out or away” ซึ่งมีลักษณะความหมายในเชิงลบ ดังนั้นผู้แปลจึงปรับบทแปลโดยใช้คำว่า “ที่ผ่านไป” แทนคำที่ไม่สามารถเทียบเคียงได้ โดยที่น้ำเสียงของต้นฉบับจะยังคงอยู่และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี

อันดับที่ 3 การปรับระดับคำ ประเภทการเติมคำอธิบาย ร้อยละ 20 ได้แก่ ตัวอย่างที่ 4,5,8,10,12,14,16

ดังตัวอย่างเช่น การเติมข้อความสั้นๆ เพื่อขยายความของคำว่า “striving” มีความหมายตรงกับพจนานุกรมไทยว่า “เพียรพยายาม” ซึ่งมีลักษณะการแปลที่ตรงตัวอยู่แล้ว ดังนั้นผู้แปลจึงได้เติมข้อความต่อท้ายลงไปสั้นๆ ว่า “อย่างไม่ทอดทิ้ง” เพื่อให้ข้อความมีความสละสลวย ไพเราะ และกระชับชัดเจนมากขึ้น

อันดับที่ 4 การปรับระดับคำ ประเภทการเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ พบน้อยที่สุด ร้อยละ 17.14 ได้แก่ ตัวอย่างที่ 6,7,8,9,13,16

ดังตัวอย่างเช่น ในภาษาฉบับแปลคำว่า “ให้” ได้ถูกใช้เป็นคำเชื่อมประโยคโดยใส่ไว้หน้าคำว่า “หยุดทำอะไรสักวินาที” เมื่อเติมตัวเชื่อมแล้วจะได้คำว่า “ให้หยุดทำอะไรสักวินาที” เมื่ออ่านแล้วจะรู้สึกถึงความต่อเนื่อง อีกทั้งภาษาหรือรูปแบบที่ใช้ก็มีความเป็นธรรมชาติ

4.2 การปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษา

อันดับที่ 1 การปรับระดับประโยค ประเภทการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี พบมากที่สุด ร้อยละ 50 ได้แก่ ตัวอย่างที่ 2,7,8,15,17,18,19

ดังตัวอย่างเช่น ข้อความต้นฉบับที่ว่า “how fast things can change” ผู้แปลได้ทำการปรับเรียงคำในประโยคใหม่ โดยสลับเอาคำกริยาวางไว้หน้าคำขยาย “เพียงใจ” จึงได้บทแปลว่า “สิ่งต่างๆ เปลี่ยนได้รวดเร็วเพียงใจ” ซึ่งข้อความดังกล่าวได้ถูกเรียบเรียงและปรับระเบียบวิธีเรียงคำขึ้นใหม่ ให้อยู่ในรูปประโยคภาษาไทยและเป็นที่น่าสนใจของผู้อ่านมากขึ้น

อันดับที่ 2 การปรับระดับประโยค ประเภทการเพิ่มคำและละคำในประโยค ร้อยละ 28.57 ได้แก่ ตัวอย่างที่ 1,2,19,20

ดังตัวอย่างเช่น การเพิ่มคำว่า “คุณ” ลงไป ก็จะได้ประโยคที่ว่า “ผมขอเริ่มต้นด้วยการเตือนคุณถึงสิ่งสำคัญประการหนึ่ง” ผู้แปลทำการเพิ่มคำเนื่องจากการปรับที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา เพราะการแปลรูปประโยคภาษาอังกฤษซึ่งอาจละกรรมไว้มิได้ระบุชัดเจนว่าใครเป็นผู้ถูกกระทำ ดังนั้นผู้

แปลจึงต้องเติมกรรมในบทแปลเพื่อให้ทราบว่าผู้เขียนกำลังกล่าวถึงใคร

อันดับที่ 3 การปรับระดับเสียง ร้อยละ 14.28 ได้แก่ ตัวอย่างที่ 9,14

ดังตัวอย่างเช่น ผู้แปลเลือกที่จะทับศัพท์ของภาษาต้นฉบับของคำว่า “idea” และใช้คำแปลภาษาไทยคู่กัน คือคำว่า “ไอเดียหรือความคิดเห็น” เพื่อให้ให้น้ำเสียงของภาษาบทแปลฟังดูทันสมัยเหมาะกับกลุ่มเป้าหมายวัยทำงาน

อันดับที่ 4 การปรับระดับประโยค ประเภทการปรับเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ และการปรับการใช้กรรตุจากและกรรมจาก พบน้อยที่สุด ร้อยละ 7.14 ในจำนวนที่เท่ากันประเภทละ 1 ตัวอย่าง คือ ตัวอย่างที่ 14,2,6

ทั้งนี้ผู้ศึกษาขอยกตัวอย่างมา 1 ตัวอย่าง ในประเภทของการปรับรูปประโยคปฏิเสธ ดังตัวอย่างเช่น ในภาษาต้นฉบับคำว่า “I don’t tell you this to impress you” แต่ในที่นี้ผู้แปลได้แปลไว้ว่า “ที่ผมเล่ามานี้ ไม่ใช่เพื่อทำให้คุณประทับใจ” ผู้แปลได้เรียงสลับคำบอกความหมายปฏิเสธ ซึ่งเป็นลักษณะการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว โดยการปรับเปลี่ยนรูปประโยคเสียใหม่ แต่ยังคงรักษาเค้าโครง ลักษณะ และใจความของต้นฉบับไว้

และนอกจากนี้ยังพบว่าผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว เพราะในการแปลหนังสือเรื่องนี้จะเน้นการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกให้ผู้อ่านได้คล้อยตาม มีการปรับเปลี่ยนคำเพื่อให้การถ่ายทอดความหมายในบทแปลภาษาไทยให้ความไพเราะ สละสลวย

5. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษางานแปลหนังสือเชิงจิตวิทยา การพัฒนาตนเอง เรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน” พบว่าผู้แปลได้ปรับบทและใช้กลวิธีการแปลตรงตามหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของสัญญาวิ (2550) ที่ระบุไว้ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน โดยที่การปรับบทแปลในระดับคำ ประเภทการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไปพบมากที่สุด เมื่อคำๆ นั้นมีการกล่าวซ้ำหรือบ่อยจนเกินไป ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนในเรื่อง ผู้แปลจึงทำให้เนื้อหามีความกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ อย่างไรก็ตามผู้แปลไม่ควรตัดข้อความทั้งตอนหรือทั้งข้อทิ้งไปแม้จะเห็นว่าไม่สำคัญ รายละเอียดมากเกินไป เยิ่นเย้อ หรือด้วยเหตุผลใดๆ ของผู้แปลเอง (สัญญาวิ, 2550)

การปรับบทแปลระดับคำ ประเภทการเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ พบน้อยที่สุด เพราะภาษาต้นฉบับไม่ได้ใช้ภาษาที่ซับซ้อน เมื่อปรับระดับคำโดยเติมตัวเชื่อมเข้าไปอีกเล็กน้อยก็สามารถทำให้ภาษาเป็นที่เข้าใจได้ ซึ่งงานวิจัยของอังศุมาริน (2541) กล่าวไว้ว่าในประโยคภาษาอังกฤษนั้น เราสามารถแยกประโยคออกจากกันได้โดยการใช้สัญลักษณ์จบประโยค (.) แต่ในภาษาไทยไม่มีกฎเกณฑ์เช่นนั้น ผู้แปลจึงเลือกใช้การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค

สำหรับการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษา ประเภทการปรับระดับประโยค พบมากที่สุดคือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี เนื่องจากโครงสร้างภาษาต้นฉบับมีความแตกต่างกับโครงสร้างในภาษาไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้แปลจึงต้องทำการเรียบเรียงและปรับบทแปลให้อยู่ในรูปแบบประโยคภาษาไทยให้ได้มากที่สุด และในที่นี้ยังสอดคล้องกับ

งานวิจัยของกนิษฐ (2546) ซึ่งพบว่าผู้แปลใช้กลวิธีการปรับบทแปลโดยปรับวิธีเรียงคำในวลีเพื่อลดปัญหาอันเกิดจากความแตกต่างทางโครงสร้างภาษา และเพื่อการเรียงลำดับคำในประโยคเป็นไปตามหลักไวยากรณ์ของภาษาไทย

และการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษาประเภทการปรับระดับประโยค พบน้อยที่สุดคือ การปรับเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ และการปรับการใช้กรรตุจากและกรรมจาก ซึ่งพบในจำนวนที่เท่ากันคือประเภทละ 1 ตัวอย่าง ศึกษาพบว่าภาษาต้นฉบับมีวิธีการเขียนระดับประโยคในลักษณะที่เข้าใจง่าย และใกล้เคียงกับรูปประโยคภาษาไทย จึงทำให้พบการปรับบทแปลในลักษณะนี้น้อยมาก Nida (1964) มีแนวคิดว่าการปรับบทแปลประเภทนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการแปลเทียบเคียงต่างรูป เพราะเป็นการแปลที่ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิมของต้นฉบับ แต่มีการปรับบทแปลทั้งในด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ให้เข้ากับภาษาของฉบับแปล

ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถยืนยันได้ว่าหลักการแปลของ อานันท์ (2545) ไม่ได้มีความแตกต่างไปจากงานวิจัยด้านวรรณกรรม หรือด้านอื่นๆ อีกทั้งยังมีความถูกต้องตรงตามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้นอีกด้วย อีกทั้งผู้แปลยังเลือกใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้อ่านได้รรถรสในการอ่าน และสามารถให้ความรู้สึกเทียบเคียงกับต้นฉบับได้ โดยผู้แปลได้นำเสนอกลวิธีการแปลแบบเอาความ เพื่อมุ่งสื่อความหมายของต้นฉบับไปสู่ผู้อ่าน โดยเน้นความเข้าใจเป็นหลักสำคัญ

6. บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ศึกษาต้องการจะศึกษาเกี่ยวกับประเภทการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลของหนังสือเชิงจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตนเอง เรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน” ที่แปลโดย อานันท์ และ วารุณี (2545) โดยใช้หลักเกณฑ์การแปลของสัญญาวิ (2550) เป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์ ผลที่ได้คือข้อมูลเชิงปริมาณ โดยที่การปรับบทแปลระดับคำที่พบมากที่สุด คือ การตัดคำหรือส่วนหนึ่งที่ ร้อยละ 34.28 และการปรับบทแปลระดับคำที่พบน้อยที่สุด คือ ตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ ร้อยละ 17.14 ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษา ประเภทการปรับระดับประโยคที่พบมากที่สุด คือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี ร้อยละ 50 และที่พบน้อยที่สุดในจำนวนที่เท่ากัน ร้อยละ 7.14 ได้แก่ การปรับเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ และการปรับการใช้กรรตุจากและกรรมจาก

นอกจากนี้ผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว เพราะในการแปลหนังสือเรื่องนี้จะเน้นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกให้ผู้อ่านได้คล้อยตาม ทั้งนี้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ผู้ที่สนใจศึกษาด้านการแปลควรจะต้องเลือกงานแปลจากนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ ประกอบมีผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับ แต่ยังไม่เคยมีใครนำมาศึกษางานแปล จะทำให้ทราบถึงกลวิธีการแปลและเพิ่มความหลากหลายในการศึกษางานแปลแขนงต่างๆ

2. หากมีผู้ที่สนใจจะศึกษาการปรับบทแปล
ควรวิเคราะห์การปรับบทแปลในระดับที่สูงกว่าระดับคำ
และระดับประโยค เช่น เลือกศึกษาทั้งบทหรือทั้งตอน
เพื่อให้เห็นลีลาการแปลในมุมมองที่กว้างขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง “หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง
ของการสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ศึกษา
ขอขอบพระคุณ ดร.นครเทพ ทิพย์สุภราชกูร์ อาจารย์
ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ
ทำการศึกษาวิชาค้นคว้าอิสระเล่มนี้เป็นอย่างดี

ความดีอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้
ผู้เขียนขอมอบแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มี
พระคุณทุกท่าน ด้วยความซาบซึ้งพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

8. เอกสารอ้างอิง

กนิษฐ ดีहनอ. (2546). กลวิธีการแปลวรรณกรรมฉบับ
ตีพิมพ์สองภาษา เรื่อง “ผจญทุ่งกว้าง” ของ
แม้นมาศ ชวลิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลป-
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรม
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

อังศุมารินทร์ ชลธนานารถ. (2541). การบวนการแปล
เรื่องสั้นของ ลีโอ ตอสตอย ฉบับภาษาอังกฤษ
เรื่อง How much land does a man need?.
สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการ

พัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อ
พัฒนาชนบท, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปฐมา อักษรจรุง.(2545). ศิลปะการแปลไทยเป็น
อังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ประพันธ์สาร.

สัญญาวิ สายบัว. (2550). หลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พันโทอนันท์ ชินบุตรและวารุณี เดชสกุลฤทธิ์. (2545).
หัวใจแห่งความสำเร็จจากเพื่อน. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ต้นไม้.

Anthony Robbins. (2001). Notes from a Friend. Simon
& Schuster UK Ltd. London.

Larson, Mildred L. (1984). Meaning-based
Translation. New York: University Press of
America.

Nida, Eugene A. (1964). Toward a Science of
Translation. Leiden: The Netherlands
E.J.Brill.